Pyšelský zpravodaj

duben 1992 cena 5 Kčs

Perspektivy rozvoje obce v letošním roce

1. Dokončení započaté práce :

Elektrifikace Husovy ulice - v současné době probíhají závěrečné práce na dokončení montáže kabelových rozvodů, což má být dokončeno do konce měsíce dubna.

2. Výstavba linky vysokého napětí :

V souvislosti s navracením pozemků původním majitelům a v závislosti na osobním jednání s jednotlivými vlastníky pozemků na navrhované trase byla vypracována oprava původního projektu tak, aby akceptovala požadavky vlastníků. Proběhlo místní šetření v této věci a v zákonné lhůtě bylo vydáno stavební povolení. Stavební práce jsou zadány ERZ Benešov. V současné době probíhá ještě jednání se Středočeskými energetickými závody Praha o zvýšení příspěvku obci na výstavbu linky vysokého napětí v rámci valorizace nákladů.

3. Výstavba vodovodního řadu :

Proběhne ve dvou fázích

1. fáze (Lipová ulice) předpokládaná délka 350 m
2. fáze (vodojem, hasičská zbrojnice, bytovky) délka 510m

Vzhledem k délce a nákladnosti materiálu je celá akce realizovatelná pouze za spolupráce těch občanů, kteří budou na tento vodovod napojeni. Předpokládali jsme, že bude možno přechody přes silnici podvrtat, ale vzhledem ke skalnatému podloží je tato akce nerealizovatelná. Proto muselo dojít ve dnech 24. až 26. dubna k překopání silnice v prostoru hasičské zbrojnice. Děkuji všem, kteří zde odvedli pořádný kus práce. Zároveň prosím všechny práceschopné muže z oblasti bytovek, Lipové ulice a ty, kteří budou na tyto vodovodní řady napojeni, aby pomohli.

4. Čištění odpadních vod :

Byla schválena zpracovaná studie, která řeší čištění odpadních vod v naší obci. V současné době se pracuje na přípravě projektové dokumentace a zajištění finančních prostředků. Dále je třeba zajistit vykoupení pozemků, na kterých by se měla čistička nacházet. Zároveň bylo přijato usnesení zakazující vypouštění splaškových vod do veřejné kanalizace a vodních toků. Porušení tohoto zákazu bude trestáno dle zákona ČNR č. 200 Sb. ze dne 17. května 1990 :

" § 34 - přestupky na úseku vodního hospodářství

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

d) zřídí nebo zruší bez povolení nebo v rozporu s ním vodohospodářské dílo nebo vodovodní nebo kanalizační přípojku,

e) znečistí povrchovou nebo podzemní vodu anebo ohrozí její jakost nebo zdravotní nezávadnost,

g) vypustí bez povolení nebo v rozporu s ním odpadní vodu do povrchové nebo podzemní vody, popřípadě do veřejné kanalizace.

(2) Za přestupek podle odst. 1 písmeno d) až g) lze uložit pokutu do výše 5.000 Kčs.

starosta Mgr. Vladimír Paclík

Pohledy na Pyšely

Je to už několik desítek let, kdy jsem často létával (tehdy ještě vrtulovým letadlem Il 14) do zemí tehdejší Varšavské smlouvy. Létali jsme tehdy velmi nízko a když bylo pěkné počasí, bylo zajímavé sledovat krajinu pod námi. Na naší trase jsme viděli např. krajinu v tehdejším SSSR, Polsku a u nás doma. Mohu Vám upřímně sdělit, že na cestu zpátky domů jsem se těšil nejvíc. Nebylo to jen proto, že jsem letěl domů k rodině, ale důležité bylo pozorovat změny, které se pod námi odvíjely. Nad územím bývalého Sovětského svazu bylo možno pozorovat většinou ojedinělé malé a šedivé vesničky rozmístěné podél přímočarých cest, šedivé střechy domů a krajinu jakoby bez života. Nad územím Polska se krajina přece jenom poevropštila. Diametrálně se lišila od předchozí. Nebyl to však náš domov ani na pohled. Vždycky jsem se těšil na ten moment, kdy jsme přelétávali Krkonoše a důvěrně známou Sněžku. Za ní pak se před námi rozprostřel ten nejkrásnější pohled. Na každém vršíčku (nebo na skoro každém) se bělal kostelíček, či kaplička s jasně červenou střechou. Seděl na vršíčku jako kvočna a kolem něho jako kuřátka chaloupky s červenými střechami. Ani mi tolik nevadily ty někdy zbytečně zcelené lány, na to jsme si již zvykli, ale najednou jsem měl pocit, že teď jsem skutečně doma. Z výšky 3.000 metrů se samozřejmě schovaly všechny nedostatky, které kolem sebe dnes stále vidíme. Jediná škoda byla, že zmizely meze oddělující malá políčka, která tak krásně dokázal namalovat národní umělec Václav Rabas kolem svých rodných Krušovic.

Pak když jsem se začal zajímat o Pyšely podrobněji, byl jsem se několikrát nad nimi podívat vrtulníkem. Bylo to v šedesátých letech. Musím říct, že samo městečko a krajina kolem něj na první pohled učarovaly. Když jsem měl možnost koupit zde parcelu, bylo o mém dalším domově rozhodnuto. Byl jsem tím natolik unesen, že ihned jakmile jsem se z Prahy přestěhoval do místa svého důchodu, začal jsem dokonce znovu malovat. A musím se Vám svěřit, že mám jenom strach z toho, že nebudu schopen do konce života namalovat všechno to, co bych chtěl. Překrásný kostelík, nádherná Loreta, moje zamilovaná Obora s kaštanovou alejí, pohled na Šibenici, ze které je možno malovat na všechny strany a všechno jsou to pohledy bez konkurence. A to musím přiznat, že za tu dobu 25 let jsem stačil namalovat asi kolem 300 obrazů. To stojíte za malířskými štaflemi, všude klid a slyšíte jen laskavý zpěv skřivánka vysoko na nebi. Chodíme všichni často kolem této krásy a ani ji nevnímáme. Já vím, že každý má svoje starosti, ale snažme se na tu vzácnou chvilku v přírodě na okamžik "vypnout".

Nakonec bych se chtěl vrátit trochu k něčemu, co s tím úzce souvisí. Je to otázka ekologie. Nedejme si nikým tu krásu kolem nás od nikoho narušit, či dokonce vzít. Někdo by mohl mít dojem, že je kolem nás v Pyšelích například dost zeleně. Jistě, měl by na první pohled pravdu.
Ale to je jenom "zatím dost zeleně". Každý zbytečně poražený strom, každé zbytečně vykopané křoví, každá zohavená stavba, každá nešetrně opravená omítka je vizitkou našeho necitlivého chování. Poučme se od našich předků. Poučme se od nich, jaký byl jejich vztah k vlastnímu domu a okolí. Náš domov by měl alespoň tak vypadat. V 1. čísle našeho zpravodaje jsem se snažil popsat jakou hodnotu naše městečko má, a jak je třeba se o zbylé památky starat. Nazapomínejte! Po nás nepřijde potopa, ale po nás zde budou žít naše děti a jejich děti atd. Nezanechávejme jim zpustošenou obec a její okolí, to by nám právem nikdy neodpustili.

Příště bych chtěl napsat

ing. Václav Vitanovský

Příležitostné razítko obce od akademického sochaře **Michala Vitanovského**

Dne 14. dubna se dožil 90 let pan Arnošt Chvojka. Narodil se v roce 1902 v Trojanovicích u Chrudimi v rodině drobného rolníka, vlastence a podnikavého člověka (zakladatele místní kampeličky). Měl sedm sourozenců, všichni vystudovali. V době první světové války vystudoval obchodní akademii v Karlíně. Pracoval jako úředník spořitelny v Benešově, Dolních Kralovicích a od roku 1927 v Pyšelích.

Jako správce místní spořitelny dbal, aby se v obci usídlovali mladí lidé, a proto jim umožňoval půjčky na nízký úrok.

V roce 1938 založil pyšelské muzeum, které se zdárně rozvíjelo. Mezi unikáty sbírky patřily napoleonské zlaté mince nalezené u Dolů. Nejvíce si však cenil kolekce "Týnecké keramiky". Muzeum bylo zrušeno v roce 1948, sbírky převedeny do Říčan, něco do Brandýsa nad Labem a Prahy.

Po roce 1948 byl nedobrovolně přeložen do Prahy. V roce 1962 odešel do důchodu. Zde je nutno připomenout, že jako důchodce měl zakázáno si přivydělávat, což v období, kdy syn Jiří studoval na tehdejší jedenáctileté střední škole v Benešově a později na Pedagogickém institutu v Českých Budějovicích, bylo pro rodinu zvlášť obtížné.

V tomto období pan Arnošt Chvojka spolupracoval s ČSAV v oblasti problematiky místních názvů, za což obdržel od ČSAV poděkování.

Dějiny Pyšel a okolí se staly hlavním zájmem našeho jubilanta. Je v nich zasvěceným odborníkem. Své znalosti, zkušenosti a lásku k historii a k Pyšelům předal svému synovi Jiřímu, který je jeho důstojným pokračovatelem. (st)

Na vybídnutí pana Paclíka jsem se odhodlala napsat pár řádek ke krásnému výročí, devadesátinám pana Arnošta Chvojky, jako výraz poděkování za to, čím obohatil můj život po stránce duševní i morální.

V domově důchodců je od roku 1985. Když přišel, věděla jsem o něm, že společně s panem Vejmelkou ze Zaječic spisovali Kroniku Pyšel, Zaječic a Kovářovic. Vyprávěl někdy o tom, jaká to byla úmorná práce s vyhledáváním materiálu v různých muzeích, knihovnách a úřadech. Pan Chvojka byl v tomto počínání nesmírně vytrvalý. Ještě v domově důchodců má stále velký zájem o to, co nového se děje v obci, snaží se pomáhat, jak obyvatelům Pyšel, tak i obyvatelům domova moudrou radou a dobrým slovem. Má o všem přehled a ví, kdy ho kdo potřebuje.

Já sama jsem měla zde v domově otce. Bydlel s panem Chvojkou na pokoji. Bylo to pro mého otce i pro mě štěstí. Chodili spolu na procházky a povídali si o tom, co v životě prožili. Tak jsem pana Chvojku poznala blíže, jeho laskavost, moudrost, skromnost a pochopení pro druhého. Takového jsem ho zachytila i na fotografii.

Dnes, na Velikonoční pondělí, mám v domově noční složbu, sedím na židli v pokoji u pana Chvojky, ptám se ho, jak se mu daří. Dívá se za mě někam do prázdna a říká : "Váš tatínek před pěti léty o velikonocích zemřel, já už bych také chtěl odejít, už jsem moc starý." Co na to mohu říci ?Jen si v duchu přeji, aby ten milý pan Chvojka tu ještě nějaký čas mezi námi pobyl.

Zdeňka Srnská
sestra DD

Jak dále s likvidací odpadních vod

Přehodnocením koncepce likvidace odpadních vod pro obec Pyšely jsme dospěli k závěru, že netradiční řešení s využitím stávající nestandardní kanalizace je možné a účelné.

Cílem je zlepšení povrchových vod, aby v potocích na katastru obce byla voda takové kvality, aby zde trvale mohly žít ryby a obojživelníci. Využívání požární nádrže na koupání by vyžadovalo další dočištění a dezinfekci vody recirkulačním způsobem, protože množství vody v potoce je nedostatečné pro požadovanou výměnu vody. Postupnou realizací navržených etap rekonstrukce kanalizace, výstavby koncových Kořenových čistíren se rovněž eliminuje znečištění podzemních vod, což sníží nebezpečí onemocnění infekčními chorobami, které se šíří vodou. Vyvážení splašků ze žump, které v první etapě vlivem důslednější kontroly naroste, bude postupně omezeno na občasné vyvážení kalů, což bude činit pouze okolo 5% původního objemu (neboli proti cca 40 000 m^3, což reprezentuje 4 000 jízd FEKA vozy objemu 10 m^3 proti pouze 200 vozů za rok!).

V neposlední řadě bude možné vyčištěnou vodu z domovních ČOV používat k zálivce zahrady.

Návrh etap v časovém sledu :

I. Zdokonalení žumpového systému (1992)
II. Vybudování dvou Kořenových čistíren (1993)
III. Vybudování vzorové domovní ČOV (1993)
IV. Vybudování okrskové ČOV pro domov důchodců (1992 - 1993)
V. Rekonstrukce stávající kanalizace (1994 - 1995)
VI. Rekonstrukce žump na zdokonalené septiky a domovní ČOV různých typů (1993 - 1995)
VII. Výstavba dalších dvou Kořenových ČOV (1995 - 1996)
VIII. Dokončení domovních ČOV a potrubních svodů do kanalizace (1995 - 1996)
IX. Vyčištění vodních nádrží včetně úpravy Pyšelského potoka (1996 - 2000)

Orientační odhad nákladů na výstavbu prvních dvou Kořenových ČOV

Kořenová čistírna

KČ I o ploše 1750 m^2 ..... 2 205 000 Kčs
Kč II o ploše 2500 m^2 .... 3 095 000 Kčs

předpokládané investiční náklady na kořenovou čistírnu mohou činit 550 až 800 Kčs na m^2. Hlavní položky, které lze ovlivnit jsou :

- účelné provádění zemních prací a ekonomická dodávka materiálů (hrubý stejnozrnný písek a štěrk)

Ing. Pavel Sága
Centrum ekologických informací

Správní poplatky

1. ledna 1992 nabyla účinnosti vyhláška 522/91, kterou ministerstva financí mění a doplňují vyhlášku 570/90 o správních poplatcích. Položky, se kterými se budou občané pravděpodobně nejčastěji setkávat, jsou následující :

- ověření podpisu na listině nebo na jejím stejnopise za každý podpis ..... Kčs 20,-
- ověření opisu, výpisu nebo písemné informace z úředních knih za každou započatou stránku (v českém nebo slov. jaz.) .. Kčs 20,-
- vydání osvědčení o zápisu samostatně hospodařícího rolníka do evidence ..... Kčs 150,-
- vydání osvědčení nebo ověření o způsobilosti k provozování odborné činnosti ..... Kčs 200,-
- vydání živnostenského listu ..... Kčs 1000,-
- vydání koncesní listiny ..... Kčs 2000,-
- vydání výpisu z evidence nemovitostí nebo z parcelního protokolu, kopie pozemkové mapy evidence nemovitostí nebo z katastrální mapy formátu A4 ..... 100 Kčs

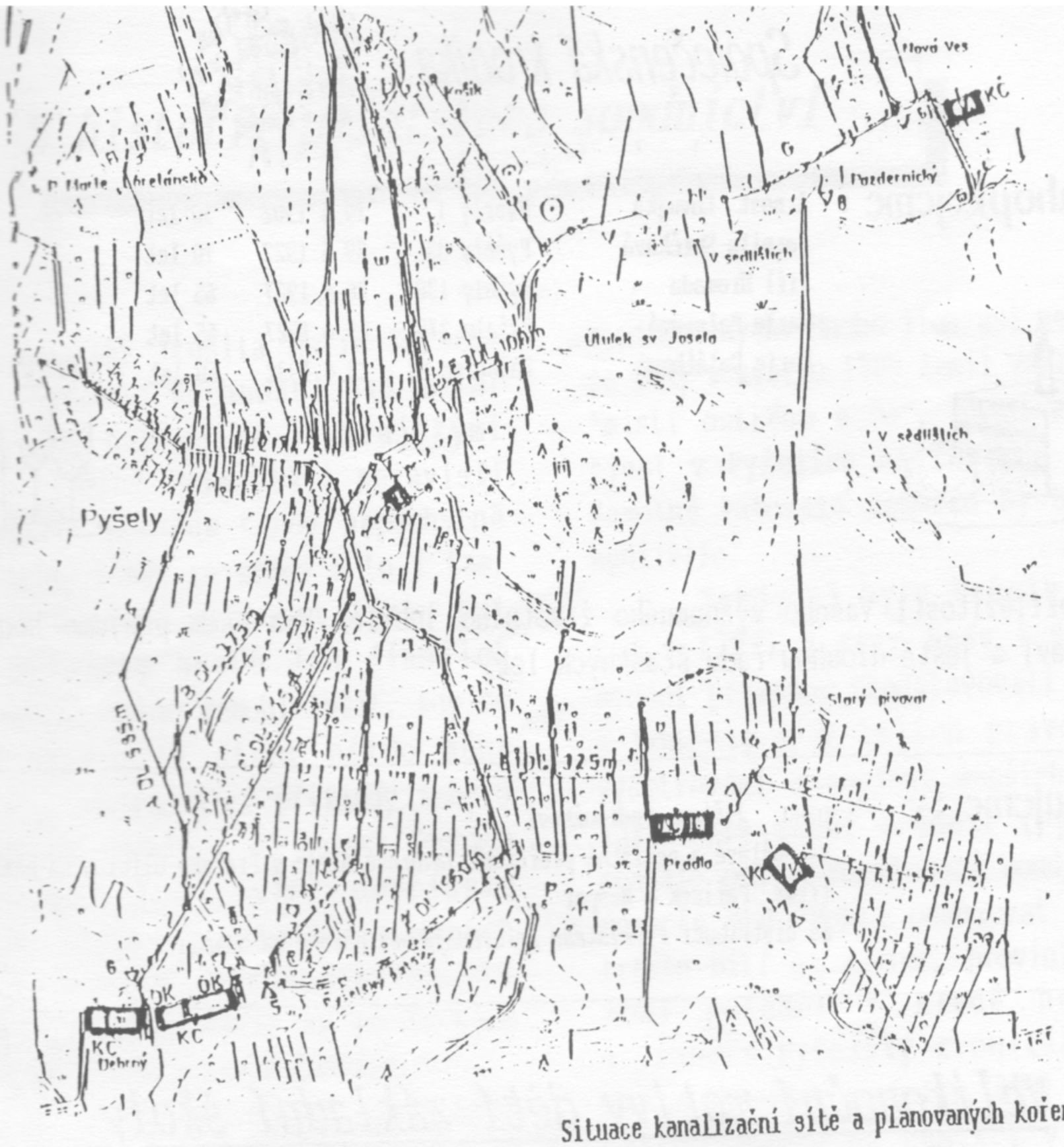

Situace kanalizační sítě a plánovaných kořenových čističek (KČ).

Kudy na geodezii ?

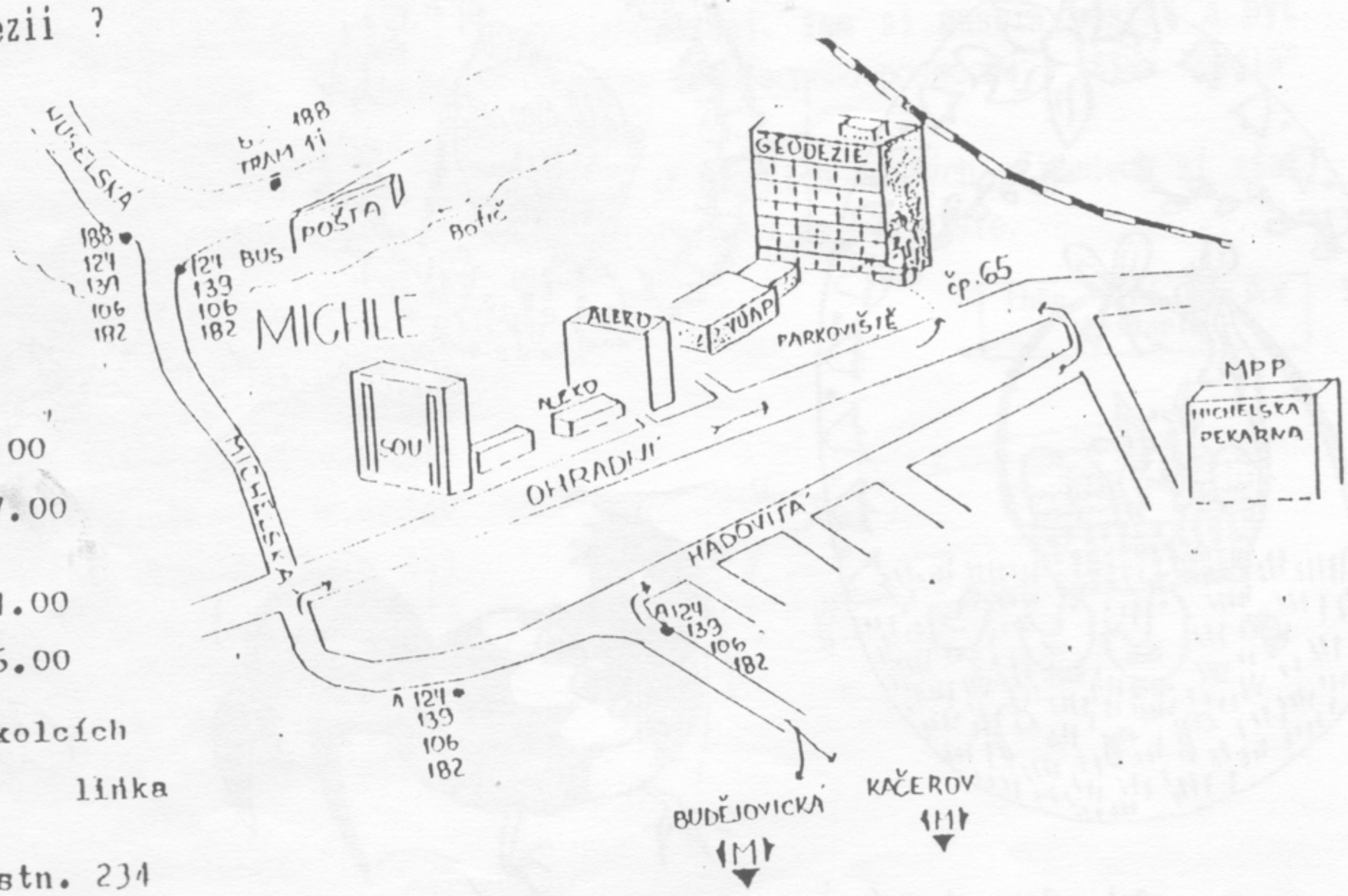

EDISKO GEODÉZIE
PRAHA - VÝCHOD
Ohradní 65
00 Praha 4 - Michle

ířední hodiny

úterý 7.30 - 11.00
12.00 - 17.00

čtvrtek 7.30 - 11.00
12.00 - 16.00

---

právní poplatky v kolcích

el. 431 641 _ 9 linka

ýpisy z listu vlastn. 234
ápisy listin 222
podnikatelé 252
v oboru geodézie
výdej zakázek 228
vedoucí SG 231

Společenská kronika

Gratulujeme :

Arnošt Chvojka	Pyšely 1	14.4.1902	90 let
Jarmila Sarčková	Pyšely 33	29.4.1922	70 let
Jiří Hromada	Pyšely 138	26.4.1927	65 let
Marie Paterová	Pyšely 279	29.4.1927	65 let
Marie Galáthová	Zaječice 61	22.4.1932	60 let

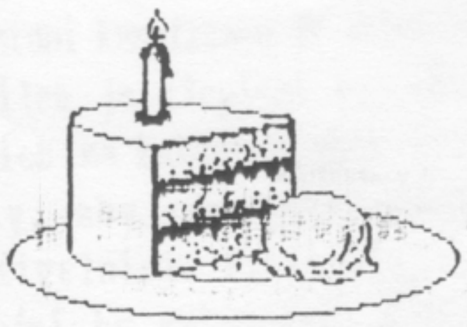

U příležitosti Vašeho významného životního jubilea Vám všem přejeme hodně zdraví a ještě dlouhou řadu šťastných let.

Děkujeme :

panu **Jiřímu Podroužkovi**
za obětavé a nezištné prořezání javorové aleje v Pražské ulici a na náměstí T.G.M.
firmě **Pařízek & Nešpor**
za distribuci *Pyšelského zpravodaje* bez nároku na odměnu

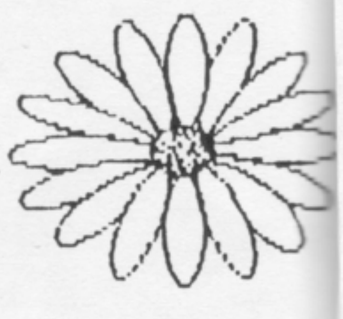

Velikonoční motivy dětí základní školy

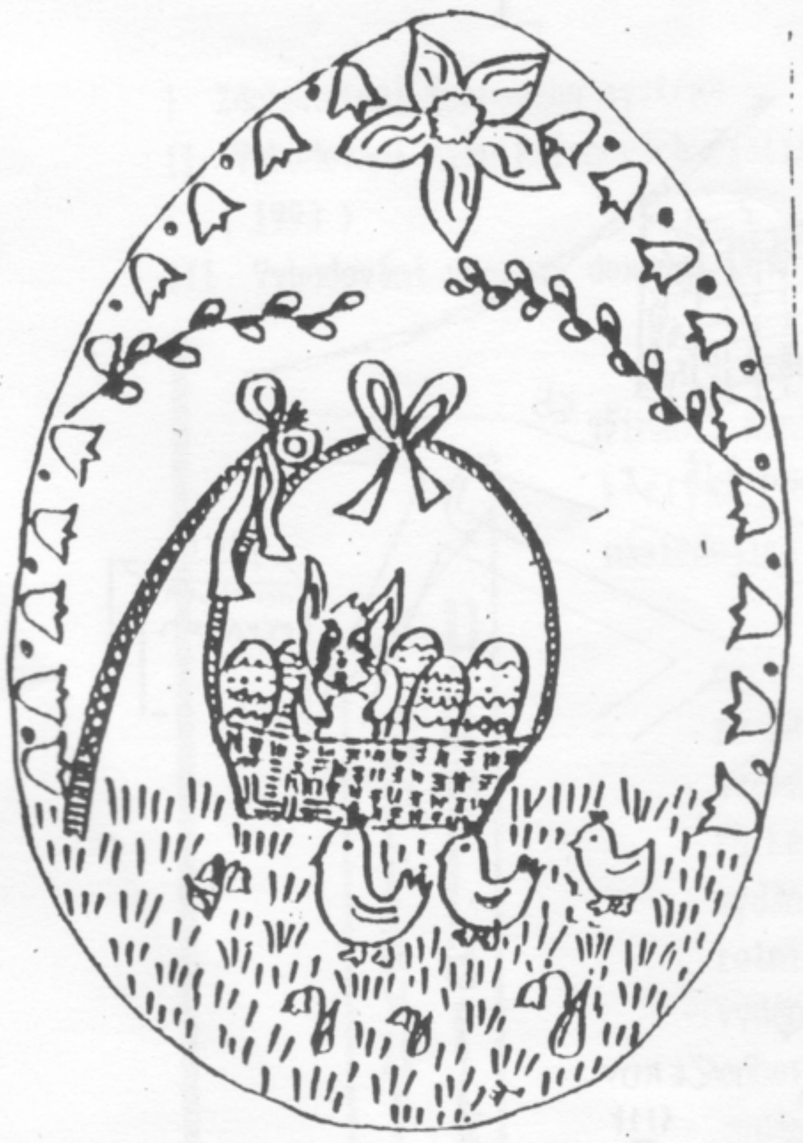

Bára Podroužková, 6. tř.

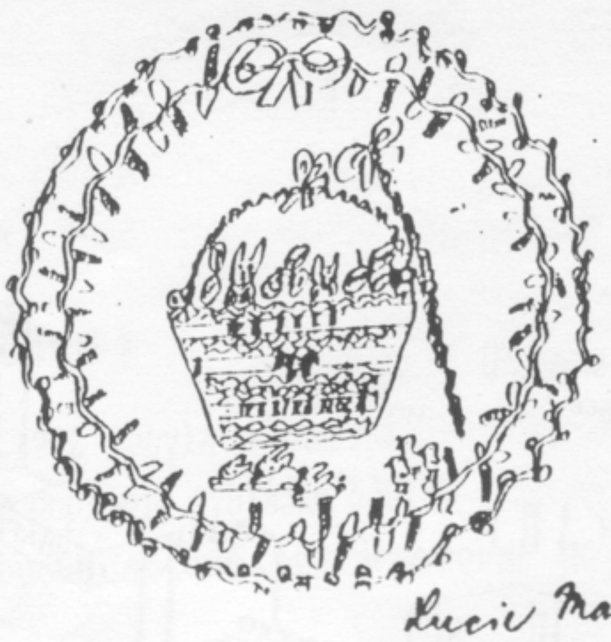

Lucie Martan, 6. TŘ.

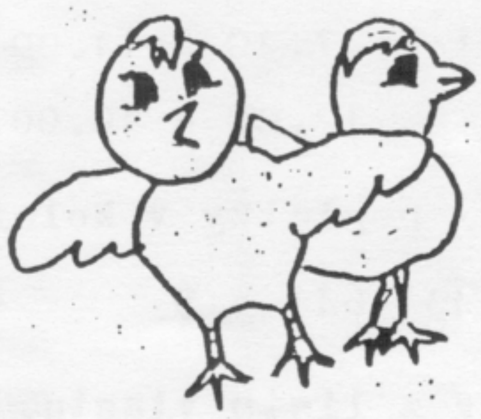

Gabriel Šimek 6.

z historie pyšelského soudnictví

V r. 1765 zrušila Marie Terezie soudní pravomoc vrchnosti nad svými poddanými a nahradila ji krajskými soudy, v jejihž čele stáli nezávislí soudci.Našim předkům tehdy nepochybně spadl veliký kámen ze srdce a to i tam, kde měli slušnou vrchnost (jako byl např. pyšelský hrabě Jan Jindřich z Bissingen); nikdo nemohl tušit, kdy se jejich vrchností stane někdo méně slušný.Pro odstrašující příklady nebylo třeba chodit daleko : po celých Čechách mělo velmi zlou pověst dobříšské panství, kde bylo několik poddaných ubito k smrti.Mimořádnou přísností vynikly i Říčany, takže se po Čechách hovořilo o "tuhém právu Říčanském."

Jak bylo v Pyšelích? Dokud byly pouhou vsí, spadali zdejší obyvatelé pod soud vrchnostenský.Provinilce soudil ředitel nebo správce panství, s výjimkou případů hrdelních. Ty vyšetřoval úředník z Kouřimi, kam Pyšely spadaly krajem.Přísedícími byli zástupci vrchnosti (případně vrchnost sama) a několik zdejších bezúhonných občanů. Když bylo vyšetřování skončeno, putovaly spisy k apelačnímu soudu do Prahy.Rozsudky byly vykonávány zde.Jejich němým svědkem je už jen vrch Šibenice a pravděpodobně i Hanzlův kříž.Nikdo už zřejmě nezjistí, kdy byl na onom místě postaven první kříž, jisté však je, že stál při staré cestě, vedoucí z Pyšel přímo na popraviště. Hanzl se mohl jmenovat kat nebo některý z odsouzených. Mnoho jich asi nebylo : Když se tady v květnu 1709 ženil Václav Šemfeld, "mistr ostrého meče", uvádí matrika, že "jest v Pyšelích na ten čas pohodným." Samotné katovské řemeslo by ho tedy zde neuživilo.

Tehdy už byly Pyšely městečkem (od r.1703) a měly tedy i svou obecní soudní pravomoc.Představovali ji rychtář s konšely a v jejich pravomoci bylo vyšetřování a souzení menších provinění, jako byly menší krádeže (pytláctví už spadalo pod vrchnostenský soud), sousedské rozepře atd. Mohli odsuzovat k veřejnému trestu bití na lavici, provinilec si také mohl posedět v kládě nebo postát u pranýře.Pyšelský kronikář František Václav Pokorný (zemřel r.1850) vzpomíná, že pranýř stával na náměstí v jeho horní části. Vedly k němu dva stupně a nahoře byl železný kruh, k němuž byli odsouzenci připoutáváni. Tam si musela postát a být terčem všeobecného posměchu i každá "padlá" dívka.

O zdejších velkých případech si však přečtete až v dalším čísle.

PhDr. Jiří Chvojka
historik

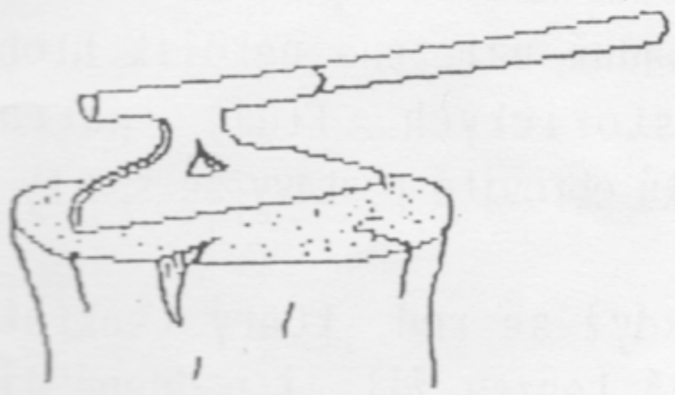

Z pyšelské historie

Kraj kouřimský a tím i náš pyšelský byl v 5.stol. po Kr.obsazen kmenem Zličanů, jemuž v době Václavově vládl "údělný", kníže Radslav Zlický, zakladatel mocného rodu Slavníkovců.Slavný tento rod rozpadl se po osudové tragedii rodové dne 27.září 906, kdy Boleslav II. společně s Vršovci, osobními to nepřáteli Slavníkovců, dobyli Libice a všichni pak i s ženami a dětmi byli zabiti.

Jak vypadala naše krajina v této době, nelze úplně spolehlivě zjistiti.Nejstarší kronikáři popisují tuto krajinu hojně zalesněnou stromy listnatými.V dávné době - v tomto kraji - byl nejpravděpodobněji jen jediný hrad a snad jen tvrz ve Lštění (tehdáž Leszen zvaná).Je to jediná nejstarší památka ve zdejším kraji, o které se ani neví, kdy vznikla ani kdy zašla.Místo, kde stával hrad Leszen, nyní hradiště zvané, má tvar trojúhelníku, který na východní straně ještě dnes jest oddělen od další planiny valem, částečně polmi vyrovnaným.Tento val, 200 m dlouhý s mezerou 8 m širokou uprostřed, dal r.1914 arcivévoda Este rozkopati.Zjištěna tenkráte kostra valů z kmenů dubových.Od kostela jihozápadně nalezeno několik hrobů předhistorických lidí, patrně válečníků obrovité postavy se šperky a meči.

Když se rod, který tenkráte na hradě Leszen žil, i poddaný lid rozmnožoval, bylo nutno hledati pro nové členy nová sídla.Z toho důvodu odstěhoval se z hradu některý člen rodu se svolením vládcovým na stranu západní, kde nyní Pyšely leží.Zde zbudoval sobě obytné stavení a stáje pro dobytek.Je velmi pravděpodobné, že i z jiných hradů od jiných vládců se přistěhovali členové tamějších rodů.Tak vzniklo několik dvorců, z nichž každý podléhal svému původnímu rodu.Každý tento dvůr nebo jen dvorec měl své pojmenování jako Pyšely, Žebrov, Košík, Obluha, Podnávec, Zelená a snad i jiná.

Aby se mohli bránit proti nepříteli i proti různým záškodníkům, vystavěli si všichni společně dřevěnou tvrz, kterou obehnali hlubokým valem.Do této tvrze ukryly se rodiny za menších nepokojů nebo jen v případě nouze.Za válek odstěhovalo se vše do původních hradů, které bývaly dosti dobře ozbrojeny.Uvedené tvrze přecházely v rodinách vládců hradu a některé z nich bývaly pak samostatně postupovány sourozencům jako nové sídlo.

Tak patrně bylo i s tvrzí pyšelskou, jejíž nový majitel vykupoval okolní dvorce a spojoval je v jednotný celek.Jako druhá samostatná část byla zde dlouho osada zvaná Košík, která náležela jinému majiteli a teprve v letech 1381-1383 byla přivtělena k Pyšelům za Čeňka z Pyšel.Zbytek menších dvorců byl pak k Pyšelům připojen teprve v 15.stol.

Mnohé dvorce udržely se až do dnešní doby, jiné zanikly.

Arnošt Chvojka

Pyšelský zpravodaj,vydává Ou Pyšely
registrováno pod č.j.0320900292
Okresní úřad Praha-východ
odpovědný redaktor : **Mgr.Vladimír Paclík**
Cena : 5,- Kčs